

Theatrets Resourcer, og der er da Intet vundet, idet den gamle Gjæld vel er betalt, men en lige saa stor ny Gjæld strax er stiftet i dens Sted. Udvalget skjønner derfor ikke rettere, end at denne Bestemmelse gjerne kunde gaa ud, men da den paa den anden Side heller ikke kan stifte nogen egentlig Skade, skal man ikke stille noget bestemt Forslag i denne Retning.

Langt vigtigere er det derimod, at Theatret efter det i Folkethinget vedtagne Finantslovsforslag ikke virkelig stilles saaledes, som Hensigten med det i den senere Tid fulgte System kræver. Meningen ved dette maa være, at Theatret ved Statens Understøttelse skal stilles saaledes, at det ved en i kunstnerisk Henseende forpaaflig Drift og ved en forstandig Økonomi kan vente i Tidens Længde at ville holde Balance, og det kan, naar man ikke vil gaa over til det ældre System, umiddelbart at drive Theatret for Statens Regning, ikke billiges, at Theatret stilles under saa knappe og trange Vilkaar, at det maa forudses som overveiende sandsynligt, at det ikke vil kunne komme ud af det uden at faae Underbalance. En saadan Stilling vil kun kunne udøve en lammende Indflydelse paa Theaterbestyrelsen, der ikke bør drives til ensidig at rette alle sine Bestræbelser paa at indskrænke Udgiften til det mindst Mulige, eftersom dette sikkert baade vil skade Theatret i kunstnerisk og i økonomisk Henseende, og for Staten vil der sikkert ikke vindes Noget derved, thi, som ovenfor bemærket, drives Theatret dog, naar Alt kommer til Alt, udelukkende for Statens Regning, og mulige Underbalancer vil Statskassen derfor alligevel ikke kunne undgaa at dække, uden at Ansvar i den Anledning lettelig vil kunne gjøres gjældende mod vedkommende Minister, der ikke kan tilpligtes at skaffe en bestemt Forestillingsindtægt tilveie.

Udvalgets Flertal skal derfor tiltræde Ministerens Endringsforslag, hvorved det tilsigtes at befri Theatret for i Finantsaaret 1875—76 at betale Renter og Afdrag af den ældre og nyere Gjæld til Sorø Akademi, idet man med Ministeren deler den Mening, at Theatret ikke vil være ifaand hertil, naar det direkte Tilskud fra Statskassen nedsettes fra 80,000 Kr. til 60,000 Kr.

II. Med Hensyn til Universitetet.

I det af Regjeringen forelagte Budget for dette Institut er der ikke fuld Ligevægt, men der beregnes en Underbalance af 24,700 Kroner; dette Resultat er endda kun fremkommet ved som Indtægtskonto 11. at optage et Tilskud af Kommunitetet til Beløb 100,000 Kroner. Under Behandlingen i Folkethinget er Universitetets Budget undergaaet Forandringer, hvorefter Underbalancen bliver 262,349 Kroner. Den vigtigste af disse er, at det ovennævnte Tilskud fra Kommunitetet er gaaet ud, og at det nævnte meget betydelige Underfud skal dækkes ved Forbrug af Universitetets Kapitalformue. Denne er allerede iforveien undergaaet en betydelig Formindskelse, idet den har dækket en væsentlig fra den botaniske Haves Anlæg hidrørende Underbalance for Finantsaaret 1873—74 af 283,000 Kroner, og for det nys forløbne Finantsaar 1874—75 var der beregnet en Underbalance 260,000 Kroner, der skal dækkes af Kapitalformuen. Paa denne Maade vil Universitetets Formue, forsaavidt den bestaar i Kapital, om saa Aar være forsvunden, og da dets øvrige Indtægter, der væsentlig bestaar i Sordobogsaagifter og Tiender, selv i Aar med høje Sædpriser, ikke, efter at Kapitalen er forbrugt, ville være tilstrækkelige til at dække Udgifterne, saa vil derved den Stilling, Universitetet hidtil har indtaget, i en væsentlig Grad være forandret. Under Landstingets Forhandlinger om Finantsloven for Aaret 1874—75 fremdroges dette Forhold af flere Medlemmer, og man udsatte kun en Afgjørelse, da Ministeren stillede en saadan i Ud sigt ved Behandlingen af den næste Finantslov. Sagen er da ogsaa optagen af den nuværende Minister, og det bør nu ikke længere udsættes at tilveiebringe en retfærdig og med Universitetets hidtilværende Stilling stemmende Ordning af det hele Forhold, som da maa fastholdes, indtil der ved særlig Lov maatte blive foretaget Forandringer i Henseende til de separate Fonds Stilling og Forhold i det Hele taget.

I Anmærkningerne til Finantslovsforslaget Side 211 ff. findes en udførlig Paaavisning af, hvorledes Universitetets nuværende uheldige økonomiske Forfatning er opstaaet. At Universitetet, henvisst alene til dets egne Midler, allerede i en længere Aarrække ikke har kunnet holde Balance mellem Udgift og Indtægt, dels paa Grund af den betydelige og stedse tiltagende Stigning i dets Udgifter, dels paa Grund af, at forskjellige Tilskud fra Staten efterhaanden ere bortfaldne m. m., er tilstrækkelig bekendt. Den Hjælp, som Universitetet behøvede for at dække sine Udgifter uden at angribe sin Kapitalformue, er hidtil væsentlig ydet det af Kommunitetet, indtil Finantsaaret 1862—63 derved, at Kommunitetet foruden at afholde Udgifterne ved enkelte større Bygningsforetagender ydede Universitetet bestemte aarlige Tilskud, efter Finantsaaret 1862—63 derved, at Kommunitetet simpelthen dækkede Universitetets Underbalance. Men under Forhandlingerne om Finantsloven 1873—74 foresloges det af Flertallet i Folkethingets Finantsudvalg (se Betænkningen Nr. 106), at Kommunitetet ikke længere skulde dække Universitetets daværende væsentlig ved Anlægget af den botaniske Have foranledigede Underfud. Som Grund hertil angives, at Universitetets Virksomhed er et almindeligt Statsformaal, og derfor billige